

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 25–26 (761–762)

2016 m. rugsėjo 10 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

MININT UTENOS 755-metį pagerbti krašto šviesuoliai 4–5 p.

„Tai tik dalis pagerbimo vertų Utenos rajono gyventojų“, – uteniškiais didžiuojasi rajono meras Alvydas Katinas, prieš nusifotografuojant visiems apdovanotiesiems jubiliejine miesto 755-osioms metinėms skirta „Gintarine pasaga“

Romo Gurklio nuotr.

Lietuva nuo A iki Z

Kalvarijos savivaldybė – vartai į Vakarus _____ 6–7 p.

Mokslo ir žinių dienos aidai _____ 10–12 p.

Kartu gimtadienius švenčiantys Šiauliai ir Panevėžys – potencialus dvimiestis _____ 14 p.

Aplinka moksleiviams Klaipėdos rajone – viena palankiausių Lietuvoje _____ 19 p.

MININT UTENOS 755-metį PAGERBTI krašto šviesuoliai

Utenos istorijos knygoje atverstas naujas lapas, kuriame sužibo skaičiai – 755

Pirmąjį rugsėjo savaitgalį Utena minėjo 755-ąjį gimtadienį. Pasak rajono mero ALVYDO KATINO, nors data ir neatspindi tikrojo miesto amžiaus, nežinia, ar tikrai miestą įsteigė kunigaikštis Utenis, bet tai puiki proga prisiminti šiandien čia gyvenančius, dirbančius ir kuriančius ar iš čia kilusius garbūs kraštiečius.

ŠVIESUOLIAMS – „GINTARINĖ PASAGA“

Rugsėjo 1 d. Utenos kūrybinių industrijų centre „Taurapilis“ buvo pagerbti Utenai nusipelnę žmonės. Iškilminga apdovanojimo ceremonija pradėjo šventinių renginių, skirtų Utenos miesto 755 metų sukakčiai paminėti, ciklą. Nusipelnę Utenai žmonės buvo apdovanoti jubiliejinio suvenyru „Gintarinė pasaga“ ir padėka.

„Pasitinkant jubiliejų pasirašiau du potvarkius. Vienu potvarkiu keliasdešimčiai žmonių pareiškėme padėkas už nuosirdų darbą, kitu – pakvietėme atvykti į šventę ir atsiimti rašytines padėkas bei jubiliejinę Utenos gintarines pasagas. Pastarųjų buvo 51, ir labai malonu, kad daugelis jų atvyko į šventę, – po apdovanojimo sakė rajono meras. – Skirdami apdovanojimus miesto gimtadienio proga, nesivadovaujame jokiais tarybos patvirtintais nuostatais ar kriterijais. Padėkos vertus asmenis siūlo nevyriausybinės organizacijos, bendruomenės, įstaigos, savivaldybės administracijos skyriai. Tai, kad apdovanojime ir kapų sargę, ir komunalinio ūkio vairuotoją, nereiškia, kad mes stengiamės atgaivinti sovietinius laikus. Matydami šių žmo-

Į miesto šventę atvyko Ministras Pirmininkas A. Butkevičius su žmona, Seimo narė M. Petrauskienė, teisingumo ministras J. Bernatoniš, Zarasų ir Švenčionių rajonų merai N. Gusevas ir R. Klipčius, europarlamentarai P. Auštrevičius, V. Mazuronis ir kiti garbūs svečiai

nių nuosirdų darbą, uteniškai nusprendė, kad jie yra nusipelnę apdovanojimo.“

Tarp gausaus būrio apdovanojimų „Gintarinė pasaga“ įteikta dviem politikams. „Pagerbėme du tarybos narius – mūsų mohikanus. Tai Rimantas Dijokas, krikščionių demokratų partijos atstovas. Jis yra dirbęs ir Utenos rajono meru, ir Utenos apskrities valdytoju. Beveik visas kadencijas išrenkamas į rajono tarybą. Ir Jonas Spietinis. Jis yra socialdemokratas ir visas kadencijas nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo yra renkamas tarybos nariu. Kelis kartus teikėme savivaldos riterio apdovanojimą, bet nesėkmingai, tad apsisprendėme jį pagerbti „Gintarine pasaga“, – apdovanojimų sąrašą peržvelgia meras. – Apdovanojime ir keletą savivaldybės administracijos darbuotojų. Nemanau, jog teisinga nuostata, kad nereikia pagerbti savivaldos tarnautojų. Gerai dirbantis žmogus turi būti pastebėtas. Manau, kad šventiniai apdovanojimai turi žmones vienyti, o ne skaldyti juos, skirstant pagal partijas, socialinę padėtį, rangus. Labai malonu, kad mūsų jubiliejinio apdovanojimo atvyko atsiimti ir mūsų kraštiečiai – kalbininkas habil. dr. Bonifacas Stundžia, Lietuvos miškininkas ekologas, aplinkosaugininkas, pedagogas, visuomenės veikėjas dr. Romas Pakalnis, lenktynininkas Benediktas Vanagas. Neseniai ėmėmės iniciatyvos apdovanoti savo šviesuolius, tad ir apdovanojime tik nedidelę dalį apdovanoti vertų žmonių.“

Meras pasidžiaugia, kad visada sulaukia kraštiečių palaikymo. Šventėje dalyvavo didelis būrys Utenos kraštiečių. Kartu su jais šventės renginių šurmulyje sukosi ir kraštiečių „Indrajos“ klubo prezidentas Arvydas Šaltenis.

Šviesuolių apdovanojimo ceremonijos staigmena – A. Katino buvusios mokinės šaulės įteikta dovana. „Tai buvo mano pirmieji mokytojavimo metai. Ji mokėsi penktoje klasėje. Dabar ji aktyviai prisideda prie vaikų ir jaunimo laisvalaikio organizavimo, įtraukdama į šaulių veiklą, – geru žodžiu savo buvusią mokinę mini A. Katinas. – O apie jos sumanymą įteikti man šaulišką apdovanojimą nė neįtariau. Tik prieš renginį kartu su Seimo nare Milda Petrauskiene mane išprovokavo į kišenę įsidėti

monetą, sakydamos, kad labai blogas ženklas, jei kišenėje nėra monetos. Pasirodo, moneta buvo reikalinga, kad man galėtų dovanoti vardinį peilį, nes papročiai neleidžia dovanoti peilio, jį reikia nusipirkti, kad ir už vieną centą."

LAIMINGŲ ŽMONIŲ MIESTAS

Utena – laimės miestas – rugsėjo 3-ąją atšventė jubiliejinį gimtadienį. Šventė nebūtų šventė, jei savo pasiekimais ir džiaugsmais nebūtų galima pasidalyti su kaimynais iš už jūrų marių. Utena gali pasigirti turinti gausų užsienio draugų būrį. Į miesto šventę kasmet atvyksta svečiai iš Čekijos, Ukrainos, Latvijos, Lenkijos, Italijos, Baltarusijos, Švedijos. Pernai užsienio partnerių gretos dar padidėjo: Utena pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Palestinos Beit Sahouro miestu. Šiais metais bendradarbiavimo sutartį su Utena pasišovė pasirašyti Rezeknės (Latvija) savivaldybė. Tad ir sulaukė Utena šventėje net devynių miestų partnerių atstovų. Dešimtoji delegacija – karinio laivo „Sėlis“ atstovai.

Devintasis į užsienio draugų sąrašą buvo įrašytas Rezeknės miestas. Svarbiausias iškilmingo posėdžio akcentas buvo bendradarbiavimo sutarties tarp Utenos ir Rezeknės miestų pasirašymas. Bendradarbiavimo sutartį pasirašė Utenos rajono meras Alvydas Katinas ir Rezeknės miesto tarybos pirmininkas Aleksandras Bartaševičius.

Tarybos posėdyje Uteną jubiliejinio gimtadienio proga sveikino ir dovanas teikė palestiniečiai, čekai, ukrainiečiai, lenkai, baltarusiai, švedai, latviai. Meras A. Katinas dėkojo svečiams už dėmesį Utenai ir įteikė delegacijų vadovams Utenos miesto simbolį – gintarinę pasagą. Gintarinė pasaga buvo sužavėti visi: ir Latvijos atstovai, kuriems gintaro negailėdama atseikėja Baltija, ir palestiniečiai, apžiūrinę Utenos simbolį iš visų pusių.

Po iškilmingo posėdžio svečiai buvo pakviesti į Utenio aikštę, kurioje viduramžių karžygiai ir trimitininkas bei pučiamųjų orkestras „Panevėžio garsas“ paskelbė jubiliejinės šventės pradžią. Į miesto šventės paskelbimo ceremoniją atvyko ir Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius su žmona, Seimo narė Milda Petrauskienė, teisingumo ministras Juozas Bernatoniš, Zarasų rajono meras Nikolajus Gusevas, Švenčionių rajono meras Rimantas Klipčius, europarlamentarai Petras Auštrevičius, Valentinas Mazuronis ir kiti garbūs svečiai. Pastariesiems pasveikinus gausiai susirinkusius uteniškius, užsienio delegacijų vadovai perkirpo juostelę, atidengdami miestų partnerių rodykles. Rodyklėse puikuojasi visų miestų, su kuriais draugauja Utena, herbai, vėliavos ir užrašai lietuvių bei gimtosiomis šalių kalbomis. Gražiausios rodyklės – dekoratyvūs 2,5 m stulpeliai – tampa vakare, kai jas papuošia įspūdingas apšvietimas.

Šventės atidarymą vainikavo Utenos baikerių paradas ir jaunimo eitynės iki Dauniškio ežero. Kartu su jaunimu eitynėse, nepabūgę lietaus, žygiavo ir visi svečiai. Eitynių dalyviams mojo pakeliui stovėję uteniškiai, jaunimas skandavo savo mokyklų pavadinimus, ritmingą eitynių žygiavimą palaikė net du orkestrai: „Panevėžio garsas“ ir Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos „Cinkas“.

Dauniškio ežeras jau laukė ateinančiųjų. Eitynių dalyviai gyvu žiedu apjuosė ežerėlį ir į dangų paleido 755 baltus balionus, simbolizuojančius uteniškių svajones, viltį, tikėjimą ateitimi.

Ežero pakrantėje įsikūrė senųjų amatų kiemai ir amatų sodas. Susirinkusius uteniškius ir svečius linksmino maži ir dideli šokėjėliai ir dainorėliai, profesionalūs atlikėjai. Vyko šventinė prekyba, amatininkų, tautodailininkų mugė, baikerių motociklų paroda, buvo klojami floristiniai kilimai „Žiedai Utenai“, kino namai „Taurapilis“ šventės dalyvius pakvietė net į dvi premjeras: utenietiško trumpametražio filmo „Batas“ ir publicistinio-dokumentinio filmo „Mano miestas – Utena“.

Mažųjų šventės dalyvių laukė padūkusios pramogos vaikų kieme „Aš augu“, sporto mėgėjų – ištisa plejada sporto renginių, pradedant IX Lietuvos seniūnijų sporto žaidynių II etapo varžybotomis ir baigiant tarptautinėmis ristikų lenktynėmis Rašės hipodrome. Jaunimas siautė Miesto sode, kuriame veikė meninės dirbtuvės, vyko gyvosios organizacijų konsultacijos, grafičių mokyklos baigiamasis piešimas, kampanijos „Man ne dzin“ pristatymas, scenoje – Utenos jaunimo atlikėjų pasirodymai.

Šventė baigėsi fejerverkais ir prieš penkerius metus miestui dovanoto šviečiančio grojančio fontano nauja programa.

„Apdovanojome ir keletą savivaldybės administracijos darbuotojų. Nemanau, kad teisinga nuostata, jog reikia pagerbti savivaldos tarnautojų“, – sakė meras

J. Spietinis, socialdemokratas ir visas kadencijas nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo yra renkamas tarybos nariu

R. Dijokas, Krikščionių demokratų partijos atstovas. Yra dirbęs ir Utenos rajono meru, ir Utenos apskrities valdytoju

„Gintarinė pasaga“ įteikta ir palestiniečiams

Svarbiausias posėdžio akcentas. Bendradarbiavimo sutartį pasirašė Utenos rajono meras A. Katinas (dešinėje) ir Rezeknės miesto tarybos pirmininkas A. Bartaševičius

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖ – VARTAI Į VAKARUS

Lietuvos pietvakarinėje dalyje, pasienyje su Lenkija, įsikūrusi Kalvarijos savivaldybė. Iki XIII a. pabaigos didžioji Užnemunės dalis priklausė jotvingiams. Apie tai liudija jų palikti piliakalniai, kapynynai ir dalis išlikusių upių bei ežerų vardų. XIII a. pabaigoje kryžiuočiams pagaliau palaužus jotvingių pasipriešinimą, šis kraštas ištuštėjo, apaugo giriomis. Iki pat Žalgirio mūšio Užnemunė buvo niekieno žemė. Jos nevaldė nei Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, nei Ordinas. Per Užnemunę kryžiuočiai žygiuodavo link Nemuno ir puldinėjo Lietuvos valstybę. Net 20 kryžiuočių kelių vingiavo per Užnemunės girias.

Po pergalingo Žalgirio mūšio Užnemunės priklausomybės klausimas išsprendė LDK naudai. 1422 m. pasirašius Melno taiką, LDK visiems laikams atgavo šį kraštą, bet tik 1529 m. nuo Vištyčio ežero iki Nemuno buvo išvesta siena su Prūsija.

Sūduva iki pat XVI a. buvo Lietuvos valdovų nuosavybė, jų medžioklės plotai, kuriuos prižiūrėjo sekėjai ir girininkai. Pamažu valdovai prie Nemuno buvusius dvarus ėmė dalyti didikams ir bajorams, kartu atiduodami ir Sūduvos girių plotus. Taip prasidėjo didžiųjų Sūduvos girių kolonizacija, kuri tęsėsi apie 300 metų. Pamažu buvo kertami miškai, kūrėsi kaimai, dvarai, buvo tiesiami keliai, statomos bažnyčios.

Kalvarija buvo svarbus uždraustos lietuviškos spaudos gabenimo ir

platinimo centras. Šią veiklą organizavo kunigas Adomas Grinevičius. Žymiausi knygnešiai buvo Juozas Kancleris, Jonas Žilinskas, Agota Zigmantaitė ir kiti. 1896 m. Kalvarijos gyventojai pasiuntė Rusijos carui Nikolajui II prašymą panaikinti lietuviškos spaudos draudimą. Kalvarijos kalėjime (1895 m. jame kalėjo net 1108 kaliniai) buvo kalinami žymūs tautinio atgimimo veikėjai V. Kudirka, K. Grinius, P. Vaičiaitis, knygnešiai J. Kancleris, J. Kačergis, J. Čėsnas, A. ir P. Matulaičiai.

1918 m. vasario 16 d. paskelbus Lietuvos Nepriklausomybę, Kalvarijoje dar tvirtai tebesilaikė vokiečių kariškiai. Tik tų pačių metų lapkritį Vokietijoje kilus revoliucijai ir pasibaigus karui, vokiečiai rengėsi aplėsti ir Kalvariją. Tada mieste buvo surengtas gyventojų susirinkimas, išrinkta lietuviška miesto taryba. Ji nusprendė perimti iš vokiečių miestą ir rūpintis jo gyventojų reikalais. Pirmoji miesto taryba buvo „bolševikinė“, todėl žmonių buvo praminta „Raudonąja respublika“. 1919 m. vasario mėn. ši taryba buvo panaikinta, o vietoj jos išrinkta antroji.

1948 m. gruodžio 17 d. Kalvarija tapo apskritys, 1950 m. birželio 20 d. – rajono centru.

Prasidėjus Atgimimui, 1988 m. rugsėjo 15 d. mieste įsikūrė Lietuvos Per-sitvarkymo Sąjūdžio grupė. Aptikus sovietmečiu nugriautų Nepriklausomybės ir Lietuvos Motinos paminklų liekanas, jie buvo atkurti ir atstatyti 1989 m. gegužės 7 d. Karališkajame parke.

2000 m. Kalvarija tapo savivaldybės centru.

Per savivaldybės teritoriją nusidriekusi tarptautinė automagistralė „Via Baltica“. Vaizdingose apylinkėse teka lietuvių poeto Maironio apdainuota Šešupė, tyvuliuoja ežerai. Savivaldybė suskirstyta į keturias seniūnijas (Kalvarija, Liubavas, Akmenynai, Sangrūda), kuriose gyvena per 12 tūkst.

gyventojų. Iš čia yra kilę nemažai žymių žmonių, kurie savo darbais gar-sino ir garsina gimtąjį kraštą.

Svarbiausios pramonės šakos Kalvarijos savivaldybėje – maisto, me-dienos apdirbimo pramonė, statybos paslaugos. Didžiausios bendrovės – „Rimedis“, „Kalvarijos statyba“, „Šalteškėnis“, „Extra užkandžiai“, bendro-vės „Marijampolės pieno konservai“ Kalvarijos cechais.

Apie nuveiktus darbus ir planus mintimis dalijasi Kalvarijos savivaldybės vadovai

Meras VINCAS PLIKAITIS

Kalvarijos savivaldybės mero postą yra tekę užimti ir anksčiau, tačiau šis kartas ypatingas ir kitoks, nes pasitikėjimą ma-nimi krašto žmonės išreiškė tiesioginiuose mero rinkimuose, o tai įpareigoja dar labiau stengtis kaip įmanoma geriau atlikti savo pareigas ir pateisinti į mane dedamas viltis bei lūkesčius.

Geografiniu požiūriu Kalvarijos savivaldybė yra tarsi vartai į Vakarus, nes per savivaldybės teritoriją juda dideli transporto srautai. Savivaldybės taryba ir administracija nuolat stengiasi gražinti viešąsias erdves ir kurti kuo geresnį Kalvarijos savi-valdybės įvaizdį. Šiuo klausimu daug kas jau padaryta: atnaujintas Kalvarijos Karališkasis parkas, išasfaltuota ir sutvarkyta nemaža dalis gatvių ir kelių, naujai iškloti šaligatviai, pastatyta Sangrūdos parapijos bažnyčia, restauruotos Kalvarijos, Liuba-vo ir Mindaugų parapijų bažnyčios, modernizuoti mokyklos, bendruomenių namai ir kiti viešieji pastatai.

Džiugina ir tai, kad Kalvarijos savivaldybė turi daug partnerių užsienio šalyse. Bendradarbiavimo sutartys pasirašytos su Lenkijos, Rusijos ir Italijos partneriais. Sudaryti bendradarbiavimo ryšiai suteikia galimybę ne tik dalytis patirtimi ir artimai bendrauti kultūros, sporto, švietimo srityse, bet ir aktyviai dalyvauti bendruose projektuose įsivainant ES lėšas. Šiuo metu svarbiausiu klausimu vis dar išlieka geriamojo vandens kokybės gerinimas Kalvarijoje ir Jungėnų kaime. Dėjome labai daug pastangų, kad gyventojams būtų tiekiamas geros kokybės geriamasis vanduo. Laukiame tik projekto finansavimo pra-džios, kuri dėl mums nežinomų priežasčių buvo nukelta iš 2016 metų į 2017 metus. Finansavimą tikimės gauti 2017 metų pirmajame ketvirtyje.

Visai neseniai buvo įsteigtas Kalvarijos socialinių paslaugų centras. Ši įstaiga sudaro sąlygas asmenims, turintiems pro-blemų, kuo tinkamiau integruotis į visuomenę, palaikyti socialinius ryšius, spręsti sunkumus ir, žinoma, mažinti sociali-nę atskirtį. Kiekvieną dieną susiduriama su naujais iššūkiais ir iškylančiomis problemomis, tačiau tiek mero institucija, tiek administracija ir taryba vieningai sprendžia iškylančius klausimus ir dirba Kalvarijos savivaldybės žmonių labui.

Mero pavaduotojas KĘSTUTIS BAGDANAČIUS

Šias pareigas einu dar neseniai, nuo šių metų gegužės, todėl suprantama, kad nuveiktų darbų gausa pasigirti ne-galiu. Nuo pirmos darbo dienos prisidedu prie bendrų Lietuvos – Lenkijos projektų rengimo. Parengėme ir pateikėme šešis projektus. Buvo atnaujinta ir sutvarkyta Orijos ežero maudynių zona. Netrukus bus sutvarkytas privažiavimo kelias ir automobilių stovėjimo aikštelė. Prisidėjau prie Kalvarijos savivaldybės mokyklų atnaujinimo.

Artimiausiu metu laukia Kalvarijos miesto centrinės dalies sutvarkymo ir atnaujinimo darbai. Labai sumažėjus mo-kinų skaičiui būtina optimizuoti kaimo vietovių švietimo įstaigas.

Savivaldybės administracijos direktorė JURGITA ČERKAUSKIENĖ

Kvietimas prisijungti prie Kalvarijos savivaldybės vadovų komandos ir užimti administracijos direktoriaus pareigas tapo reikšmingu posūkiu mano karjere. Per tryliką metų darbo bankininkystėje (iš jų 10 metų ėjau vadovaujamas pareigas) sukaupiau nemenką žinių bagažą finansų valdymo srityje, įgijau administracinio darbo patirties, subrendau kaip vadovė. Valdančiosios daugumos pasirinkimą, manau, lėmė administracijai iškelti tikslai – atsakingas lėšų val-dymas ir kryptingos investicijos. Kadencijos pradžioje stengiausi kuo greičiau perprasti darbo specifiką ir užtikrinti sklandų administracijos ir savivaldybės įstaigų darbą. Bendros kolektyvo pastangos susiburti į komandą davė ger-us rezultatus, ir šiandien jau galima kalbėti apie nuveiktus darbus ir padėtus pagrindus ateinančių metų darbams. Džiaugiuosi sėkmingai užbaigtais investiciniais projektais, iš kurių svarbiausi būtų Jungėnų ir Nemunaičių pagrindinių mokyklų ir Kalvarijos suaugusiųjų mokyklos pastatų atnaujinimo darbai. Šiais metais startavo Kalvarijos sporto mo-kyklos sporto salės remontas, Kalvarijos gimnazijos vidaus atnaujinimas, naujas patalpas naujai papildomai grupei įrengėme Kalvarijos vaikų darželyje. Per 2016 metus turime įsivainoti per 0,5 mln. eurų miesto gatvėms ir šaligatviams atnaujinti. Vienas sudėtingesnių sprendimų buvo tinkamai suformuoti 2016 metų biudžetą, suderinti norus su finan-sinėmis galimybėmis. Jau 2015 metų pabaigoje teko teikti tarybai tvirtinti nepopuliarius sprendimus dėl mokyklų tinklo optimizavimo. 2016 metų rugsėjo 1 d. reorganizavome Alksninės pagrindinę mokyklą, prijungdami ją prie Kal-varijos gimnazijos ir palikdami skyrių, kuriame liko tik priešmokyklinio ugdymo ir pradinės klasės. Tokių ir panašių sprendimų, manau, bus ir ateityje, tačiau jie turi būti labai apgalvoti ir pasverti.

2014–2020 metų ES finansavimo laikotarpis diktuoja labai trumpus lėšų įsivainavimo terminus, nes tik šiais metais pagaliau savivaldybės pradėjo pasiekti patvirtinti finansavimo sąlygų aprašai. Jau kitais metais prasidės miesto bi-bliotekos patalpų praplėtimo, projektavimo ir statybos darbai, bus įgyvendintas Kalvarijos miesto vandens gerinimo projektas, rengiami techniniai darbo projektai ir teikiamos kitų miesto ir kaimo viešųjų erdvių sutvarkymo paraiškos. Rūpestį kelia savivaldybės skolinimosi galimybės investicinių projektų nuosavų lėšų daliai padengti. Tačiau manau, kad, tinkamai sudėliojus pinigų srautus ir pasinaudojus valstybės teikiamomis dotacijomis, pavyks įgyvendinti užsi-brėžtus tikslus.

ŽUVIENĖS VIRIMO ČEMPIONATO

BARBORA GAUDUTĖ

ŽIEDAS IŠKELIAVO Į PAGĖGIUS

Rugsėjo 3 d. Šilutėje vyko tradicinis tarptautinis žuivenės virimo čempionatas. „Tai unikali šventė, pritraukianti vis daugiau komandų ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio. Šiemet žuivenės čempionate varžėsi Rusijos ir Latvijos komandos“, – švente džiaugėsi Šilutės rajono meras Vytautas Laurinaitis.

BEVEIK TRYS TONOS ŽUVIENĖS

Pasak rajono mero, šio čempionato išskirtinumas – gausus svečių būrys iš Šilutės partnerių – Turkijos, Ukrainos, Lenkijos. „Jie atvyko kelioms dienoms, per kurias susipažįsta su Šilutės krašto unikalumu, aplanko įspūdingiausias rajono vietas. Tikimės, kad jų patirti įspūdžiai suvilios ir daugiau jų kraštiečių apsilankyti pamaro krašte“, – lūkesčiais pasidalija V. Laurinaitis. Savivaldybės direktorius Sigitas Šeputis įsitikinęs, kad žuivenės čempionatai papildys šilutiškių pinigines, o jų sumokėti mokesčiai – rajono biudžetą. Direktorius pavaduotojas Virgilijus Pozingis viliasi, kad į kitąmet vyksiantį čempionatą suvažiuos visa Lietuva.

Renginio organizatorius ir sumanytojas Marijus Budraitis suskumba pasigirti rekordu. Šiemet išvirtas rekordinis žuivenės kiekis – 2920 litrų. Pernai buvo išvirta arti 2,5 tūkst. litrų. Dėl čempiono žiedo varžėsi net 43 komandos, didžiulei komisijai, kurios pagrindą sudarė ankstesnių septynių čempionatų nugalėtojai, jos pateikė 49 žuivenes ir žuvis sriubas.

„Žuivenės virimo čempionu galima tapti tik vieną kartą gyvenime. Iškovojęs šį titulą, gali būti tik vertinimo komisijos nariu“, – aiškina M. Budraitis. „Šįkart galėjau tik savo komandą konsultuoti“, – pabrėžia visuose čempionatuose dalyvavusios Elektrėnų „Elektrinio ungurio“ komandos atstovas ir vertinimo komisijos narys Kazimieras Stasiulionis. Jis beveik 30 metų dirbo žuvininkystės ūkyje ir, kadangi tekdavę neretai vaišinti svečius, išmoko virti išskirtinio skonio žuivenę.

LYDI DRAUGYSTĖ IR BENDRYSTĖ

Šilutės žuivenės čempionato nuotaika – išskirtinė. Nors ir varžytuvės, bet visus sujungia ne tik žuivenės kvapas, sklindantis iš katilų, pakabintų virš laužo, bet ir ypatinga draugystė, kai ne tik šventės svečiai, bet ir čempionato dalyviai vienas kitą lanko, bendrauja, o skambant nuotaikingai muzikai pačios kojos kilote kilojasi.

„Norint išvirti geros žuivenės, būtina ne tik gera žuvis, bet ir meilė. Be šio ingrediento skanios žuivenės neišvirs“, – paslaptimi pasidalijo Pagėgių savivaldybės administracijos direktorė Dainora Butvydienė, dar net neįtardama, kad jų žuivenė bus pripažinta skaniausia, o jos vi-

Svetingi Šilutės rajono seniūnai kviečia į kitas šventes

Marijus Budraitis jau planuoja žuivenės čempionatą dešimtmečiui

rėjas Gintautas Stančaitis į Pagėgius išsiveš svarbiausią čempionato apdovanojimą – Šilutės rajono mero žiedą. „Be direktorės išvardytų ingredientų, būtina dar gera nuotaika“, – nesibaigiantį šokį prie žuvenies katilo šokančios komandos vadovę papildė čempionato nugalėtojas. „Visi Šilutės rajono seniūnai suvežėme savo seniūnijų gyvenimo nuotrūpas. Kadangi Švėkšna pastaruoju metu yra tapusi vestuvių sostine, atvežiau jaunosios ašarų, piršlio kraujo, jaunikio džiaugsmo, – vardija Švėkšnos seniūnas Alfonsas Šeputis. – Rusniškiai prigaudė žuvų. Žemaičių Naumiestis atvežė žemaitiškumo skonio. Seniūnų komandą papildė nauji rajono seniūnai pridėjo jaunatviškos aistros. Žinoma, seniūnijos labiausiai pamatome gyventojų retėjimą. Švėkšna dar turi gyvasties, bet pakraščių seniūnijose daro si vis liūdniau. Tad ir mūsų žuvenyje – skonių įvairovė.“

Pasak Jurbarko rajono Viešvilės seniūno Valentino Kucino, žuvenies čempionatas sustiprina krašto tradicijas, populiarina lietuvišką maistą.

Šilalės rajono mero Jono Gudausko ir Seimo nario Stasio Šedbaro atlydėti šilališkiai triūsė prie savo puodo, kaip ir kiti dalyviai, tikėdamiesi, kad namo parsiveš nugalėtojo žiedą. Juk neseniai įvykusioje olimpiadoje Rio de Ženeire, pasak J. Gudausko, pirmąjį medalį Lietuvai iškovoję šilališkė Donata Vištartaitė. „Buvau susiderėjęs iš ungurio su čempionato organizatoriumi, kad pirmąjį medalį iškovos šilališkė. Taigi iš čempionato išsivežu ir laimėtu ungurį“, – savo kraštu didžiuojasi J. Gudauskas. Seimo narys S. Šedbaras pažymi, kad žuvenies čempionatas suvienija skirtingų pažiūrų žmones, leidžia vienas kitą geriau pažinti, nes kiekvienas, nepaisant užimamų pareigų, jaučia ir skausmą, ir džiaugsmą, kad lygiai taip pat kiekvienam serga vaikai, anūakai. Neringos meras Darius Jasaitis neabejoja – žuvenies čempionate gali varžytis kiekvienas neringiškis. „Tikriausiai Neringoje nerasime nemokančio virti žuvenies ar žuvis sriubos“, – teigia meras ir prisipažįsta, kad dar vaikystėje ir jį tėvukas išmokė virti žuvenį, kurioje kiek atvėsus šaukštas stovi. Susakė ir receptą, bet ką ten receptas, kad rudens grožiu susigundžius galima į svečius nuvažiuoti ir mero žuviene pasimėgauti. Kartu su komanda rankoves pasiraitojęs žuvenį virė, ja ir žmonos gimtinėje išmoka virti *kašja* vaisino Seimo narys Artūras Skardžius.

Buvęs žemės ūkio ministras Kazys Starkevičius džiaugėsi laivų gausa Šilutės uoste. Juk jo įrengimo darbai buvo pradėti dar jam ministru dirbant. Šventėje dalyvaujantis dabartinis žemės ūkio viceministras Albinas Ežerskis patikina, kad Žemės ūkio ministerija skatina žuvininkystės ir akvakultūros uždaroje sistemose bei tvenkininės žuvininkystės plėtrą per įvairias programas. Aplinkos ministras Kęstutis Trečiokas užtikrina, kad pastaruoju metu Lietuvoje yra didelis žuvų pagausėjimas. „Tam įtakos turi ir tai, kad vidaus vandenyse uždraudėme verslinę žvejybą“, – pažymi ministras.

VYENYBĖ SKATINA TURIZMĄ

Pirmą kartą žuvenies čempionate dalyvaujanti Klaipėdos regiono turizmo informaci-

Čempionato nugalėtojai – Pagėgių savivaldybės komanda

Viešvilėje žuvenį verdama per višias šventes

jos centrų komanda į savo verdamą žuvenį, be abejo, dėjo kelionių įspūdžius ir patirtas emocijas. Komandos vadovė – Klaipėdos turizmo informacijos centro direktorė Romena Savickienė – pabrėžė, kad jau prieš kelerius metus centrai pastebėjo, kad po vieną dirbdami nepasiekia norimo rezultato. Susivieniję jie daugiau pasiekė, įdomesnių maršrutų gali šalies ir užsienio svečiams pasiūlyti, kartu parodose dalyvauti. Daugiau kaip dešimtmetį turizmo centrui vadovaujanti R. Savickienė pastebi ir besikeičiančius turistų poreikius. Anksčiau juos domino bažnyčios, muziejai, o dabar – pramogos, plaukiojimai laivais, kelionės dviračiais, o Klaipėdos regione yra apie 200 km dviračių takų, degustacijos, edukaciniai užsiėmimai – viskas, ką galima paliesti, paragauti, pačiam pasidaryti. „Juk ir žuvenies čempionatas – savita degustacija, – sako R. Savickienė. – Turizmui turi įtakos mažų miestų ir miestelių šventės, kurios sulaukia vis didesnio ir kitų regionų gyventojų, ir užsienio svečių susidomėjimo.“ „Žuvenies čempionatai Šilutėje Lietuvai ir mūsų kaimynams primena, kad esame jūrinė valstybė“, – šventės naudą krašto populiarinimui pažymi ir čempionato globėjas Seimo Pirmininko pavaduotojas Kęstas Komskis.

Čempionato pabaigoje buvo išdalyta gausybė prizų, pasklidusių po visą Lietuvą. Juk varžėsi komandos iš Elektrėnų, Prienų, Lazdijų, Mažeikių, Plungės ir kitų šalies regionų.

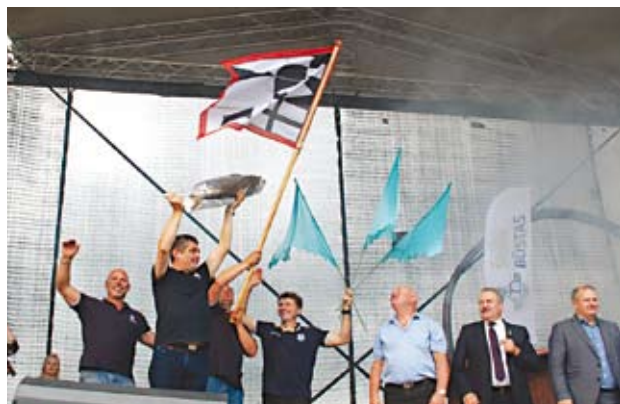
Čempiono žiedas įteiktas Gintautui Stančaičiui

Visuose čempionatuose dalyvauja Elektrėnų „Elektrinis unguris“

Pirmą kartą čempionate dalyvavo susivieniję Klaipėdos regiono turizmo informacijos centrai

Neringos meras Darius Jasaitis kartu su komanda džiaugėsi dovanotu eršketu

Šilališkiams žuvenies čempionate sekėsi kiek prasčiau negu Rio de Žaneire

APLINKA MOKSLEIVIAMS KLAIPĖDOS RAJONE – VIENA PALANKIAUSIŲ LIETUVOJE

Klaipėdos rajono savivaldybė pagal socialinės, ekonominės ir kultūrinės aplinkos rodiklius patenka tarp trečdaliai Lietuvos savivaldybių, kuriose aplinka mokiniams – palankiausia. Prasidėjus naujesiems mokslo metams kalbamės su Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja LIGITA LIUTIKIENE (nuotr.) apie tai, kaip savivaldybės administracija prisideda prie palankios aplinkos moksleiviams kūrime.

Naujųjų mokslo metų pradžia kai kurioms šeimoms kupina ne tik džiugių, bet ir rūpesčio akimirky. Kokią paramą savivaldybė teikia nepasiturinčių šeimų vaikams?

Tikiuosi, kad naujieji mokslo metai visose šeimose buvo sutikti džiaugsmingai. Būdama Socialinės paramos teikimo komisijos pirmininke, galiu patikinti, kad stengiamės įstatymų numatyta tvarka padėti visoms nepasiturinčioms šeimoms, kurios kreipiasi dėl paramos. Mažas pajamas gaunančioms šeimoms savivaldybė teikia dviejų rūšių socialinę paramą: mokinių nemokamą maitinimą ir paramą mokinio reikmenims įsigyti.

Klaipėdos rajono vaikai šiais mokslo metais džiaugsis gausesniais mokyklinių reikmenų krepšeliais. Nuo šių metų lėšų dydis mokinio reikmenims įsigyti padidintas: anksčiau buvo skiriama 45,6 Eur, o nuo 2016 metų – 57 Eur vienam mokiniui. Iki rugsėjo 1 d. socialinė parama mokinio reikmenims įsigyti buvo išmokėta 453 vaikams. Ji sudarė 25821 Eur. Paramą mokinio reikmenims įsigyti planuojama skirti dar 964 rajono vaikams.

Nemokami pietūs paskirti 493 vaikams, kurie mokosi rajono teritorijoje.

Vienas būdų skatinti mokinių saviraišką, įtraukti juos į visuomeninę, kultūrinę veiklą – neformalusis švietimas. Ar šiais mokslo metais vaikai turės galimybę užsiimti jiems įdomia veikla, panaudojant neformaliojo vaikų švietimo krepšelio lėšas?

Nuo rugsėjo 1 d. bus tęsiamas neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) programų įgyvendinimas, skiriant lėšas mokinio krepšelio principu. NVŠ programų vykdytojams, Švietimo skyriaus specialistams nuo metų pradžios teko įveikti gana ilgą procesą registruojant įstaigas, akredituojant programas, sudarant sutartis su mokiniais. Nuo balandžio skiriamas finansavimas iš ES struktūrinių fondų, padidėję reikalavimai dėl programų vykdymo apskaitos, ataskaitų pateikimo išgąsdino kai kuriuos teikėjus ir, deja, kai kurie iš jų nebeplanuoja NVŠ veiklą vykdyti rugsėjo–gruodžio mėn. Tikiuosi, kad 25 teikėjai sugebės užimti apie 1300 vaikų, organizuodami įdomias veiklas. Populiariausios programų kryptys, iš kurių siūloma rinktis: šokis (4 programos), teatras (5 programos), etnokultūra (10 programų), dailė (5 programos), muzika (4 programos), pilietiškumas (5 programos), technologijos (4 programos), sportas (6 programos), informacinės technologijos (3 programos).

Vienas aktualiausių klausimų prasidėjus naujesiems mokslo metams – mokinių pavėžėjimas. Kiek vaikų šiais mokslo metais Klaipėdos rajone bus vežiojami į ugdymo įstaigas?

Švietimo įstatymai savivaldybėms numato įpareigojimą užtikrinti toliau kaip už trijų kilometrų nuo mokyklos gyvenančių mokinių, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, vežiojimą į mokyklą ir atgal. Savivaldybės mokinių vežiojimą koordinuoja mano vadovaujama Mokinių pavėžėjimo komisija. Maršrutiniais autobusais, specialiaisiais reisais, mokyklų turimu transportu naujaisiais mokslo metais bus vežiojama daugiau nei 2 tūkst. mokinių.

Iš savivaldybės biudžeto lėšų pirktu nauju geltonuoju autobusu šiais mokslo metais bus vežiojami Kretingalės pagrindinės mokyklos mokiniai. Geltonaisiais autobusais, kuriuos skyrė Švietimo ir mokslo ministerija, džiaugsis Dituvos pa-

grandinės mokyklos ir Pašlūzčio mokyklos-daugiafunkcio centro mokiniai. Šiuose autobusuose įmontuoti stacionarūs autoblokliai variklį leidžia užvesti tik blaiviam vairuotojui, todėl kelionės bus ir patogios, ir saugios.

Savivaldybės ugdymo įstaigose teikiama pailgintos dienos grupės paslauga. Kiek ji kainuoja mokinių tėveliams?

Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose sudaromos galimybės pradinių klasių mokiniams (jei yra bent 10 jas lankyti pageidaujančių mokinių) po pamokų, iki 20 val. per savaitę lankyti pailgintos dienos grupes. Už šią paslaugą mokėti nereikia. Šių grupių auklėtojų atlyginimus finansuoja Klaipėdos rajono savivaldybė.

Šie mokslo metai ypatingi tuo, kad nuo rugsėjo 1 d. tapo privalomas priešmokyklinis ugdymas. Ar tai galima laikyti iššūkiu Klaipėdos rajono ugdymo įstaigoms?

Moksleivių pasiekimų gerinimas – prioritetinga švietimo politikos sritis, kuriai Klaipėdos rajone skiriama daug dėmesio. Neabejotinai teigiamą įtaką mokinių pasiekimams turi vaikų dalyvavimas ankstyvajame ugdyme. Perėjimas prie privalomojo priešmokyklinio ugdymo rajono švietimo įstaigoms netapo didesniu iššūkiu, nes pastaraisiais metais mūsų rajone priešmokyklinių grupių nebuvo lankę tik po kelis pirmokus.

Rajone veikiančiose ikimokyklinėse įstaigose kasmet didinamas vietų skaičius, ieškoma įvairių galimybių sudaryti sąlygas kuo daugiau vaikų lankyti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas vykdančias įstaigas. Pradėjusios veikti trys Priekulės lopšelio-darželio grupės Dercekluiose labai pagerins tėvų, pageidaujančių leisti atžalas į darželius, padėtį Priekulės seniūnijoje. Mano pirmininkaujama Mokesčio kompensavimo privačias ikimokyklines įstaigas lankantiems vaikams komisija išdavė 37 sutikimus nuo rugsėjo 1 d. kompensuoti mokesčių privačias ikimokyklines įstaigas lankantiems vaikams.

Kalbėjosi Ernesta Strakšytė

Mečišlovo Šėpavičiaus pieš.